

Älta skola
Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Johan Hesselgren, Sollentuna kommun
Lovisa Lantto, Sollentuna kommun

Vecka 18, 2022

Innehåll

Kort om skolan	2
Observatörernas bild	3
Hur observationen genomfördes	3
Sammanfattning.....	3
Resultat per målområde.....	3
Bedömning i skala	8
Starka Sidor.....	8
Utvecklingsområden	9
Om VÅGA VISA	10
Kommentar till rapporten från skolans ledning	11

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	526
Årskurser	F-6
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Eventuell profil/inriktning	
Antal lärare, varav antal legitimerade	29, varav 26 legitimerade lärare
Antal pedagoger på fritidshemmet, varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	28, varav 6 med högskoleutb. mot fritidshem

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Älta skola mellan den 3-5 maj 2022. Inför observationen tog vi del av dokumentation från skolan samt besökte skolans hemsida. I det förberedande arbetet inför observationen medverkade ytterligare en observatör.

Vi besökte alla klasser på skolan och vi genomförde cirka 35 klassrumsobservationer av varierande längd.

Vi intervjuade rektor och biträdande rektorer i början av observationen och sedan hade vi ytterligare ett möte i slutet av observationen. Vi intervjuade också teamledare, förstälärare, SVA-lärare, representanter från fritidshemmet, trygghetsteamet samt elevhälsoteamet. Vi genomförde även intervjuer med elevrepresentanter från skolans elevråd och idrottsförening.

Sammanfattning

Älta skola är en skola med starka traditioner. Pedagogerna är engagerade och har ett respektfullt förhållningssätt och höga förväntningar gentemot sina elever. En stor del av värdegrunden "sitter i väggarna" och det finns till viss del en avsaknad av systematik kring värdegrundsarbetet. Lektionerna har ett tydligt innehåll men det saknas koppling till mål och syfte. I förskoleklassen utmanas eleverna i att jobba på ett mångsidigt, laborativt och språkutvecklande sätt. Liksom i förskoleklass så präglas verksamheten på fritids av mångsidighet vad gäller innehåll och det finns en stark koppling mellan fritidshem och skola. Skolan har genomgått en omorganisering och den nya organisationen är under utveckling. Grunden är lagd men det finns fortfarande ett visst avstånd jämfört med tidigare, mellan personal och ledning.

Resultat per målområde

Normer och värden

Älta skolas värdegrundsarbete står beskriven i skolans trygghetsstrategi. *Jag kan, jag vill, jag duger* är skolans värdeord och ska prägla all verksamhet. Det står även hur skolan jobbar och sätter in eventuella åtgärder när det gäller diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Värdegrunden ses snarare som ett förhållningssätt på skolan än något som elever och personal systematiskt arbetar med.

Eleverna genomför en trivselenkät varje termin. Trygghetsteamet på skolan leder även trygghetsvandringar på skolan. I början av varje nytt läsår genomförs "lära-känna-veckor" då skolans värdegrund står i fokus. Under resterande läsår råder det viss systematik kring hur

elever och personal arbetar med värdegrundsfrågor, då det är upp till varje pedagog att arbeta med den typen av frågor med eleverna. Detta görs främst under klassråd.

All personal på Älta skola har ett respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Vår upplevelse är att det oftast är god stämning mellan personal och elever. Enkäterna som skolan deltagit i visar på att eleverna upplever en stor trygghet på skolan. Det syns tydligt på raster, i matsal och i korridorer då det finns en hög vuxennärvaro och vi möts av glada elever.

Älta skola är en skola där en stor andel av personalen har arbetat länge vilket lett till att det finns en kontinuitet i förhållningssätt gentemot varandra. Rektorer, pedagoger samt elever ser skolans medarbetare som en styrka.

Kunskaper

Undervisningen på Älta skola är förhållandevis strukturerad men det är upp till varje lärare hur den planeras och genomförs. På de lektioner som vi observerar så ser vi inga tydliga kopplingar till läroplanens mål och mål och syfte blir därför otydligt för eleverna. Däremot framgår det vad eleverna ska arbeta med. Många lärare skriver i punktform på tavlan vad som ska göras och vilka aktiviteter som ska genomföras. Det saknas oftast en struktur kring avslutning av lektion. I ganska stor utsträckning förekommer variation i undervisningen. Vi ser även olika arbetssätt och metoder för lärande under veckan.

Skolan är uppdelad i flera olika skolbyggnader och det finns stora variationer i den fysiska lärmiljön. Det är en traditionell möblering i de flesta klasserna där eleverna sitter riktade mot tavlan och fokus är på läraren. Det finns mindre utrymmen och grupprum på skolan som används. I klassrummen och i skolans allmänna utrymmen finns det elevarbeten. I samtliga klassrum används bildstöd. Den fysiska miljön för slöjden uppvisar brister såsom trånga utrymmen och dålig ventilation.

Under våra observationer ser vi exempel på ämnesövergripande arbete framförallt i förskoleklass och i lågstadiet. I samtal med elever och lärare hör vi om ytterligare exempel på ämnesövergripande arbete.

Enstaka utforskande och laborativa arbetssätt förekommer under lektionerna, exempelvis när eleverna i små grupper får programmera robotar. Det förekommer i viss utsträckning diskussioner kring kritiskt tänkande där eleverna själva både reflekterar och diskuterar.

Undervisningen vi får ta del av är i hög utsträckning i hel klass med gemensamma genomgångar, diskussion i helklass och arbete med samma arbetsuppgifter.

Eleverna på Älta skola har till viss del förutsättningar för att utveckla sin digitala kompetens. Eleverna använder till viss del digitala verktyg. De används främst som skrivverktyg för att göra presentationer eller skriva dokument. Skolan har även flera digitala läromedel som används i undervisningen. I samtal med elever och pedagoger framkommer att eleverna har

fått prova på programmering, både digitalt med robotar och analogt. Eleverna har tillgång till planeringar, uppgifter och bedömningsmatriser i lärplattformen Infomentor.

I förskoleklassen får eleverna i hög utsträckning genom lek, rörelse och skapande utveckla kreativitet, kommunikationsförmåga och samarbete. Arbetsmetoderna är varierande under hela skoldagen där musik, rytmik, skapande och språkliga arbetssätt är någonting som är en naturlig del. De olika momenten är anpassade så att alla elever kan delta på sina egna villkor. Elevens röst och inflytande finns med i de olika projekten som bedrivs i förskoleklasserna, exempelvis förskolans musikal där varje elev får vara med och bestämma kring rekvisita eller "ballongresan" där eleverna bestämmer de olika resmålen.

Skolan har strukturer för arbetet med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Alla lärare på skolan har deltagit i specialpedagogik för lärande och även EHT har gått en egen utbildning. Det är något som syns i klassrummen i form av lågaffektivt bemötande och bildstöd. Klassrummen är även utrustade med fysiska hjälpmedel vilka används i varierande grad. Det är upp till varje lärare att anpassa undervisningen och vi ser inga ytterligare gemensamma strategier i arbetet med elever i behov av stöd. Älta skola har relativt väl fungerande rutiner för kartläggning av språket hos nyanlända elever och undervisningen för dessa elever sker i liten grupp tillsammans med en SVA-lärare. För elever med annat modersmål än svenska ges ingen särskild anpassad undervisning.

Ansvar och inflytande för elever

Eleverna får i viss utsträckning träna på att ta ansvar för sitt lärande. Vi hör att ett formativt förhållningssätt är normen på skolan och vid något moment ser vi hur eleverna arbetar med kamratåterkoppling. I de lägre åldrarna tränas eleverna i att ta ansvar att hålla ordning och reda på sitt material. Pedagogerna planerar och håller utvecklingssamtalen med elever och vårdnadshavare.

Eleverna får i ganska stor utsträckning träna på att ta ansvar för sin arbetsmiljö genom exempelvis klassvärdar och matvärdar. Det råder ordning och reda i de flesta klassrum och i skolans allmänna utrymmen. I flertalet av de klasser vi besöker är det förhållandevis god arbetsro.

Pedagogerna planerar och utvärderar i liten utsträckning undervisningen tillsammans med eleverna. Eleverna kan ibland vara med och påverka arbetssätt eller redovisningsform. Det är däremot ovanligt att eleverna får utvärdera undervisningen efter avslutat arbetsområde. Undervisningen stimulerar elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande i viss utsträckning. Vi ser några undervisningssituationer av mer inflytelserik och kreativ karaktär och hör om många spännande projekt så som skrivprojektet "ön" och den "mystiska mannen". Ofta är undervisningen styrd med redan förutbestämda uppgifter.

Pedagogerna fördelar konsekvent ordet efter handuppräknings och behandlar på det sättet elever lika oavsett exempelvis kön. Det är därmed aktiva elever som ges inflytande och utrymme i undervisningen.

Eleverna får i relativt god utsträckning utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer vid klass- och elevråd. Eleverrådet företräds av elever från olika årskurser. Eleverna berättar att elevrådet har relativt stort inflytande på skolan. Eleverna ger exempel på hur de kan tjäna pengar genom att minska matsvinnet i matsalen, dessa pengar kan sedan användas för att genomföra förändringar på skolan. På fritidshemmet har eleverna stort inflytande över verksamheten genom fritidsråd. På skolan finns dessutom en "idrottsförening" som tar ett större ansvar över återkommande skolaktiviteter och traditioner.

Bedömning och betyg

Älta skola använder sig av skolplattformen Infomentor. I Infomentor ska det finnas sammanfattande bedömningar och bedömningsmatriser där elever och vårdnadshavare kan få information om elevernas kunskapsutveckling. Dessa matriser aktualiseras i samband med utvecklingssamtal. Eleverna uttrycker att de i ganska stor utsträckning använder skolplattformen, men det är främst vårdnadshavare som använder den. Eleverna vet om att information om bedömning och betyg finns där. Pedagogerna lägger ut planeringar för olika arbetsområden samt läxor i skolplattformen.

Enligt skolans planer och dokument som vi tar del av framgår det att formativ återkoppling är en central del av undervisningen. I intervjuer med elever i de högre årskurserna hör vi att de i ganska stor utsträckning får skriva prov i mitten av ett arbetsområde och att den fortsatta undervisningen sedan utgår från elevernas provresultat. Under vår observation ser vi enstaka exempel på muntlig eller skriftlig återkoppling som stöd i elevernas fortsatta lärande. Elever uppger att de i viss utsträckning får träna på att ge återkoppling på varandras arbeten, detta bekräftas under observationen.

En likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning finns i viss utsträckning. Skolan arbetar systematiskt med utvärderingar och uppföljningar av elevernas resultat. Pedagogerna samplanerar och sambedömer i varierande grad undervisningen och har till viss del stöd av varandra i olika bedömningar. I vilken grad detta förekommer är beroende av lärarnas förutsättningar, som till exempel hur schemat ser ut. På lågstadiet råder samplanering och sambedömning i högre utsträckning då varje årskurs arbetar efter olika förutbestämda teman. Det finns väl fungerande rutiner för bedömning av de nationella proven i form av samrättning och anonymiserade prov.

Fritidshemmets undervisning

Eleverna erbjuds en meningsfull fritid genom att verksamheten utgår från elevernas behov, intressen och erfarenheter. Fritids erbjuder ett flertal fasta aktiviteter under veckan, där lek, rörelse och skapande i samspel med andra ingår.

Pedagogerna på fritidshemmet har en hög medvetandegrad kring alla elevers olika behov. Det finns varierande aktiviteter under veckan för att säkerställa alla elevers olika behov. Vi hör om ett flertal projekt där skola och fritids samverkar.

Eleverna ges i relativt hög utsträckning möjlighet till rekreation och vila för hälsa och välbefinnande. På fritidshemmet erbjuds bland annat "läslådor", pyssel och lugnare lärarledda aktiviteter i mindre grupper.

Fritidspedagogerna berättar att lärandet i hög grad är situationsstyrt då eleverna får vara med och bestämma över lekar och andra aktiviteter på fritids. Det finns även ett fritidsråd där elever från olika årskurser är med och påverkar innehållet på fritids.

Det framgår att fritidshemmet till viss del har påverkats negativt i samband med den nya organisationen och förändring i personalomsättning. Ledningen har som ambition att i ännu högre grad utveckla rastverksamheten till flera dagar i veckan.

Styrning och ledning

Älta skola har nyligen stått inför en stor omorganisation och går sedan augusti 2020 under Älta rektorsområde där tre grundskolor och sex förskolor ingår. Älta skola står under rektor samt de två lokala biträdande rektorerna. Den nya omorganisationen är en av skolans största utmaningar enligt både rektorer och pedagoger.

Pedagogerna upplever att ledningen till viss del har kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet och de upplever att avståndet till ledningen blivit längre jämfört med. Rektorn har i och med den nya organisationen påbörjat processen att uppdatera skolans styrdokument och här känner sig inte skolans personal helt inkluderade.

Skolan är indelad i olika team som leds av en teamledare från varje årskurs. Samplanering och ämneträffar förekommer i viss utsträckning och ser olika ut på skolan. I de högre årskurserna är pedagogerna ämneslärare medan i de lägre årskurserna jobbar man årskursvis. På skolan finns även en utvecklingsgrupp som består av rektor, biträdande rektorer och förstelärare. Utvecklingsgruppen på skolan träffas oregelbundet. Nyligen har ett arbete med auskultation i mindre grupper kommit igång som leds av förstelärare på skolan. Auskultationerna har inget tydligt fokusområde. Under året hålls det vid tre tillfällen organiserade pedagogiska samtal.

Det finns en fungerande samverkan inom skolans olika verksamhetsformer där eleverna ges möjlighet att få en trygg övergång till nästa stadiet, både inom skolan och fritidsverksamheten.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning i skala
Normer och värden	3,0
Kunskaper	2,8
Ansvar och inflytande för elever	3,2
Bedömning och betyg	3,0
Fritidshemmets undervisning	3,7
Styrning och ledning	3,0

Starka Sidor

Det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan personal och elever.

Personalen på Älta skola har ett respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Det råder en god stämning mellan personal och elever. Enkäterna som skolan deltagit i visar på att eleverna upplever en stor trygghet på skolan. Det syns tydligt på raster, i matsal och i korridorer då det finns en hög vuxennärvaro.

Bedömning: Det finns i stor utsträckning ett respektfullt förhållningssätt mellan personal och elever.

I förskoleklassen för eleverna genom lek, rörelse och skapande utveckla kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera.

I förskoleklassen får eleverna i hög utsträckning genom lek, rörelse och skapande utveckla kreativitet, kommunikationsförmåga och samarbete. De olika momenten är anpassade så att alla elever kan delta på sina egna villkor. Elevens röst och inflytande finns med i de olika projekten som bedrivs i förskoleklasserna.

Bedömning: Förskoleklassen håller en mycket god kvalitet där eleverna genom lek, rörelse och skapande får utveckla sin kreativitet samt förmåga att samarbeta och kommunicera.

¹ **1.0 Stora brister i kvalitet**

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Lärandet på fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att i högre grad vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat.

Lärandet på fritidshemmet är i hög grad situationsstyrt då eleverna får vara med och bestämma över lekar och andra aktiviteter på fritids. Eleverna ges inflytande i skolans fritidsråd. Det finns även väl fungerande former för samarbete mellan fritidshemmet och skolan.

Bedömning: Lärandet på fritidshemmet är i hög grad situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat.

Utvecklingsområden

Det bedrivs ett systematiskt arbete med värdegrunden och mot diskriminering och kränkande behandling.

Älta skolas värdegrund *Jag kan, jag vill, jag duger* ses snarare som ett förhållningssätt på skolan än något som elever och personal systematiskt arbetar med. Det råder viss systematik i värdegrundsarbetet vid terminsstart. I övrigt är det upp till varje pedagog att arbeta med den typen av frågor med eleverna.

Bedömning: Det bedrivs i viss utsträckning ett systematiskt arbete med värdegrundsarbete och mot diskriminering och kränkande behandling.

Eleverna förstår syftet med aktiviteter i undervisningen, dvs vilka förmågor de ska få möjlighet att utveckla och hur de ska få visa sina kunskaper.

Det saknas tydliga kopplingar till läroplanens mål i undervisningen. Syftet med lektionen framgår sällan för eleverna. Det finns ett tydligt vad eleven ska göra men det saknas ett varför.

Bedömning: Eleverna förstår i relativt liten utsträckning syftet med aktiviteter i undervisningen, dvs vilka förmågor de ska få möjlighet att utveckla och hur de ska få visa sina kunskaper.

Ledningen arbetar för att utveckla verksamheten tillsammans med medarbetare.

Pedagoger upplever att avståndet är längre till ledning än det var tidigare. Rektor har i och med den nya organisationen påbörjat processen kring skolans styrdokument och här känner sig inte skolans personal helt inkluderad.

Bedömning: Ledningen arbetar för att utveckla verksamheten tillsammans med medarbetare till viss del.

Om VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och rektorer med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer förskolans/skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och förskolans/skolans ledning samt samtal med barn
- Förskolans/skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på

<https://www.nacka.se/underwebbar/anordnare-av-forskola-och-skola/kvalitet-forskola-skola/vaga-visa/>

Kommentar till rapporten från skolans ledning

Älta skola har funnits i över 100 år och har en mycket fin tradition kring kunskaper och undervisning och en personalgrupp som är mycket utvecklingsbenägen och alltid arbetat med att förfina och utveckla sin undervisning. Vi är stolta över elevernas resultat och utveckling. Det är en mycket god stämning på skolan och vi är stolta över klimatet som finns mellan elever och pedagoger. Vi har tagit till oss bedömningen som är gjort i rapporten men ser att vi inom några områden borde ligga högre.

Skolledningen och medarbetare arbetar systematiskt med ett välinarbetat kvalitetsarbete och kommer använda rapportens resultat som en god del i detta arbete.